

☒
☐
☐

Oppiaine	Laskentatoimi	Päivämäärä	6.4.2008
Tekijä(t)	Timo Kiviniemi	Matrikkelinumero	
		Sivumäärä	87
Otsikko	Luottamus ja ohjausjärjestelmät organisaatioiden välisessä kumppanuussuhteessa		
Ohjaaja(t)	Kari Lukka, Antti Pitkänen		

Tiivistelmä

Yritykset ovat parin viimeisen vuosikymmenen aikana leikanneet ydinliiketoimintojen ulkopuolisia toimintojaan, mikä on samalla johtanut yritysten välisen yhteistyön merkittävään kasvuun. Organisaatioiden välisten riippuvuussuhteiden lisääntyminen on vuorostaan lisännyt tarvetta organisaatioiden rajat ylittävien ohjausmuotojen kehittämiseksi, joille vaihtoehtona on kirjallisuudessa esitetty organisaatioiden välisen luottamuksen kehittäminen. Luottamuksen ja ohjausmuotojen välistä suhteesta on esitetty erilaisia näkemyksiä, joskin empiirisiä tutkimustuloksia on aiheesta tarjolla vähän. Vastatakseen empiirisen aineiston vähäisyyteen lähdettiin tässä työssä tarkastelemaan luottamuksen ja ohjauksen välistä suhdetta Cyril Tomkinsin vuonna 2001 esittämän käänteisen U-käyrä teorian pohjalta. Tutkimuksessa tarkastellaan myös laskentatoimen ohjausmuotojen vaikutusta organisaatioiden väliselle luottamukselle.

Tutkimus suoritettiin case-tutkimuksena, jossa tarkastellaan kahden yrityksen välisen suhteen kehittymistä vuosien 2000–2007 aikana. Tutkimuksen pääasiallinen aineisto kerättiin teemahaastattelujen avulla, jota täydennettiin tutustumalla organisaatioiden sisäiseen materiaaliin ja osallistuvan havainnoinnin avulla. Kohdeyritysten välisen luottamuksen nähtiin kehittyneen positiiviseen suuntaan tarkasteluajanjakson aikana, mutta samalla myös havaittiin, etteivät osapuolet kokeneet käytettyjen ohjausmenetelmien palvelevan heitä täysin tasaväkisellä tavalla. Luottamuksen vaikutus yritysten välisen suhteen kehittymiselle oli kuitenkin selvä. Rehellinen toiminta nähtiin yrityksessä edellytyksenä läheisen yhteistyösuhteiden muodostumiselle ja luotettavan toiminnan kautta osapuolten oli mahdollista laajentaa toimintojaan myös uusille liiketoiminta-alueille.

Tutkimuksessa tutkimusongelmassa lähdettiin liikkeelle ajatuksesta, jonka mukaan lisääntynyt ohjaus johtaa luottamuksen kasvuun, joka saavuttaessaan tietyn pisteen mahdollistaa ohjausmenetelmien heikentämisen. Case-yritysten välillä havaittiin ohjauksen lisänneen luottamusta toiminnan läpinäkyvyyden parantumisen kautta. Ohjauksen ja luottamuksen välinen suhteen kehittymiseen näyttäisi kuitenkin vaikuttavan vieläkin enemmän yritysten kokeman riskin määrä. Riskien kasvaessa lisääntyi myös ohjauksen tarve, vaikka luottamus olikin jo korkealla tasolla. Luottamuksen ja ohjauksen välisen suhteen tarkasteluun tulisi ottaa näin ollen riski mukaan yhtenä muuttujana. Joka tapauksessa, luottamuksen ja ohjauksen välinen suhde on monimutkainen, jopa monimutkaisempi kuin Tomkinsin teoria olettaa.

Asiasanat	luottamus, open book -accounting, ohjausjärjestelmät
Muita tietoja	